

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 1So/30/2016
Identifikačné číslo spisu: 1013201548
Dátum vydania rozhodnutia: 26.09.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Igor Belko
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:1013201548.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu JUDr. Igora Belka a z členov Ing. JUDr. Miroslava Gavalca PhD. a JUDr. Mariána Trenčana, v právnej veci navrhovateľky: W. X. X., bytom B. XXX/XX, Z., proti odporkyni: Sociálna poisťovňa, ústredie Bratislava, Ul. 29. augusta č. 8, o invalidný dôchodok, o odvolaní navrhovateľky proti rozsudku Krajského súdu v Bratislave, č. k. 5Sd/103/2013-75 zo dňa 27.januára 2016, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Bratislave, č. k. 5Sd/103/2013-75 zo dňa 27.januára 2016 potvrdzuje.

Navrhovateľke náhradu trov odvolacieho konania nepriznáva.

Odôvodnenie

Krajský súd v Bratislave rozsudkom uvedeným vo výroku tohto rozsudku potvrdil rozhodnutie č. XXX XXX XXXX zo dňa 3. júna 2013, ktorým odporkyňa podľa § 70 a § 71 zákona č. 461/2003 Z. z. o sociálnom poistení v znení neskorších predpisov (ďalej v tomto rozsudku len „zákon o sociálnom poistení“) zamietla žiadosť navrhovateľky o invalidný dôchodok (ďalej len „napadnuté rozhodnutie odporkyne“) z dôvodu, že pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav nemá pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou. Podľa lekárskej správy posudkového lekára zo dňa 20.mája 2013 jej miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v percentách je 30 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou.

Krajský súd tak rozhodol potom, čo dospel k záveru, že napadnuté rozhodnutie je v súlade so zákonom a vecne správne, pričom sa pri rozhodovaní opieral o posudky posudkových lekárov, ktorí dostatočne a presvedčivo odôvodnili, prečo navrhovateľka nespĺňa podmienky pre priznanie invalidity.

Proti rozsudku podala navrhovateľka včas odvolanie, v ktorom okrem iného namietala konštatovanie, že ochorenie priedušiek je len s ťažkosťami dráždivého kašľa nakoľko bolo doložené dr. K. ako aj imunologickou dr. I., že ide už o astmatické záchvaty a predpísala jej lieky, kvôli chorobe priedušiek bola dlhodobou PN. Je to trvalá a bez liekov zhoršujúca sa choroba, ktorú jej spôsobili zlé pracovné podmienky v galérii. V súvislosti s ortopedickými diagnózami poukázala na to, že vo výstavných

priestoroch, kde pracovala musela byť stále na nohách, čo jej zhoršovalo zdravotný stav tak, že musela ísť do predčasného dôchodku.

Odporkyňa vo svojom vyjadrení k odvolaniu označila dôvody v ňom uvádzané, za neopodstatnené. Podľa jej názoru navrhovateľka v odvolacom konaní neuviedla žiadne také nové skutočnosti, ktoré by spochybňovali úplnosť, objektivitu a presvedčivosť posudkov posudkových lekárov sociálneho poistenia zadovážených v tomto konaní a ktoré by záver prijatý v posudkoch posudkových lekárov sociálneho poistenia spochybnili alebo vyvrátili. Skutkové okolnosti týkajúce sa rozsahu zdravotného poškodenia navrhovateľky boli dostatočne ozrejmene príslušnými posudkovými lekármi sociálneho poistenia, sú z hľadiska skutkového úplné, dostatočne podložené odbornými vyšetreniami a nálezmi, ako aj zdravotnou dokumentáciou, sú bez nejasnosti a vnútorných rozporov a vo svojich záveroch sa zhodujú. Nebol preto daný dôvod na ďalšie dokazovanie. Preto odporkyňa navrhla, aby odvolací súd rozhodnutie odporkyne ako vecne správne potvrdil podľa § 219 O.s.p.

Najvyšší súd Slovenskej republiky, ako súd odvolací (§ 250s O.s.p. v spojení s § 10 ods. 2 O.s.p. a § 492 ods. 2 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok), preskúmal rozsudok krajského súdu a po zistení, že odvolanie bolo podané oprávnenou osobou v zákonnej lehote (§ 204 ods. 1 O.s.p.) a ide o rozsudok, proti ktorému je podanie odvolania prípustné (§ 202 O.s.p. v spojení s § 250s O.s.p.), dospel jednomyseľne (§ 3 ods. 9 zákona č. 757/2004 Z.z.) k záveru, že odvolaniu navrhovateľky nemožno priznať úspech. Rozhodol bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa ustanovenia § 250ja ods. 2 O.s.p. s tým, že deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne päť dní vopred na úradnej tabuli súdu a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (www.nsud.sk). Rozsudok bol verejne vyhlásený dňa 26. septembra 2017 (§ 156 ods. 1 a 3 O.s.p.).

Predmetom odvolacieho konania bolo preskúmanie rozsudku krajského súdu, preto v medziach odvolania odvolací súd preskúmal rozsudok krajského súdu, ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutia odporkyne, a to najmä z toho pohľadu, či krajský súd správne posúdil ich zákonnosť.

Podľa § 71 zákona o sociálnom poistení je poistenec invalidný, ak pre dlhodobu nepriaznivý zdravotný stav má pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť o viac ako 40 % v porovnaní so zdravou fyzickou osobou (ods. 1).

Pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje porovnaním telesnej schopnosti, duševnej schopnosti a zmyslovej schopnosti poistenca s dlhodobou nepriaznivým zdravotným stavom a telesnej, duševnej a zmyslovej schopnosti zdravej fyzickej osoby (ods. 3).

Pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť sa posudzuje na základe lekárskeho správ a údajov zdravotnej dokumentácie a komplexných vyšetrení a ich záverov (ods. 4).

V konaní o preskúmanie rozhodnutí odporkyne o dávkach dôchodkového poistenia, v rámci ktorých sa rozhoduje o invalidnom dôchodku (§ 70 zákona o sociálnom poistení) je nevyhnutnou požiadavkou dôsledne objasnený zdravotný stav žiadateľa o dávku z hľadiska určenia miery poklesu jeho schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

Vzhľadom na to, že posúdenie dlhodobosti nepriaznivého zdravotného stavu a jeho následkov na schopnosť občana vykonávať zárobkovú činnosť vyžaduje odborné lekárske znalosti, vo veciach sociálneho poistenia je dokazovanie v tomto smere zverené posudkovým lekárom sociálneho poistenia príslušnej pobočky resp. ústredia (§ 153 ods. 5 zákona o sociálnom poistení).

Podľa názoru odvolacieho súdu v konaní neboli objektívne pochybnosti o skutkovom stave tak, ako ho zistil súd prvého stupňa a ako vyplýva z obsahu pripojeného administratívneho spisu, teda že odporkyňa napadnutým rozhodnutím rozhodla o zamietnutí žiadosti navrhovateľky o invalidný dôchodok s tým, že podkladom pre uvedené rozhodnutie bol posudok posudkového lekára sociálneho poistenia Sociálnej poisťovne, pobočky Bratislava zo dňa 20. mája 2013, ktorý konštatoval, že rozhodujúcim zdravotným postihnutím u nej je obmedzenie pohybu v zápästnom kĺbe závažnejšieho stupňa 2. na dominantnej

končatine zaradené do kapitoly XV. oddiel G, položka 19.b.2. prílohy č. 4 zákona č. 461/2003 Z.z.) a mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť ustálil na 20%. Pre iné zdravotné postihnutie a to chronickú bolesť chrbta a koxartrózu zvýšil percentuálnu mieru o 10% s tým, že celková miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je 30% a teda navrhovateľka nie je invalidná podľa § 71 ods. 1 zákona č. 461/2003 Z.z. o sociálnom poistení.

Na základe navrhovateľkou podaného opravného prostriedku bol jej zdravotný stav posúdený druhostupňovým posudkovým lekárom Sociálneho poistenia, ústredie pracovisko v Bratislave dňa 22.augusta 2013, ktorý po vyšetrení navrhovateľky a zohľadnení predložených lekárskeho nálezov konštatoval u nej iné choroby synoviálnej membrány a šliach, bolesť chrbta - dorzalgia, syndróm dráždivého kašľa, alergickú nádchu, poruchy bunkovej imunity a artrózu bedrového kĺbu v vpravo s tým, že rozhodujúcim zdravotným postihnutím u navrhovateľky je obmedzenie pohybu v pravom zápästnom kĺbe závažnejšieho stupňa 2. na dominantnej končatine zaradené v kapitole XV. oddiel G, položka 19.b.2. prílohy č. 4 zákona č. 461/2003 Z.z. s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 20%. Pre ostatné ochorenia navrhovateľky zvýšil percentuálnu mieru o 10% a teda celková miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť je 30%.

Vzhľadom na navrhovateľkou dodatočne predložené nové lekárske nálezy, bol jej zdravotný stav posudzovaný pre účely doplnenia posudku na vyžiadanie súdu posudkovým lekárom Sociálnej poisťovne, ústredie, vysunuté pracovisko v Banskej Bystrici dňa 26.marca 2015, (za účasti prísediaceho odborného lekára - ortopéda) ktorý po zhodnotení novo predložených odborných lekárskeho nálezov (ortopedické vyšetrenie z 3.7.2013, 29.5.2014, denzitometrické vyšetrenie z 20.6.2014, neurologické vyšetrenie z 22.3.2011, 12.6.2013, rehabilitačné vyšetrenie z 3.2.2012, 7.5.2013), konštatoval, že denzitometrickým vyšetrením zo dňa 20.6.2014 bola zistená osteopénia, čo je znížená kostná hustota a v tejto súvislosti poukázal na to, že ide o termín, ktorý sa používa pri denzitometrickom vyšetrení, nie je to ešte choroba, ale pacienti s týmto nálezom majú zvýšené riziko zlomeniny, a preto vyžadujú preventívnu liečbu a sledovanie. Uvedol, že po 35 roku života nastáva prevaha odbúravania kostí na úkor novotvorby a kostná hustota v tele ubúda a ak sa jej množstvo zníži pod normálnu hranicu, dôjde k chorobnému stavu, ktorý sa nazýva osteoporóza. U navrhovateľky takýto stav zatiaľ denzitometrickým vyšetrením nebol potvrdený. Uvedené ortopedické vyšetrenia svedčia o pórúzovej artróze bedrových kĺbov a kolien I. stupňa s ľahkým funkčným obmedzením, čo zodpovedá veku navrhovateľky a príslušným degeneratívnym zmenám. Uvedol, že EMG vyšetrenie dokumentuje poškodenie stredového nervu ľahkého stupňa obojstranne, avšak v klinickom obraze je pravé zápästie bez opuchu, bez obmedzenia hybnosti a so zachovalou citlivosťou. Ortopedické vyšetrenie z júna 2013 popisuje vertebrogénny algický syndróm pri degeneratívnych zmenách na stavcoch a medzistavcových platničkách, avšak a miernym funkčným obmedzením hlavne v krčnej chrbtici (cervikokraniálny a cervikobrachiálny syndróm obojstranne), bez koreňového dráždenia. Konštatoval, že rozhodujúcim zdravotným postihnutím u navrhovateľky je obmedzenie pohybu v pravom zápästnom kĺbe závažnejšieho stupňa, 2. na dominantnej končatine (kapitola XV. oddiel G, položka 19.b.2) prílohy č. 4 zákona č. 461/2003 Z.z.) s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 20%, so zvýšením percentuálnej miery o 10% pre bolesť chrbta - dorzalgia s miernym funkčným obmedzením bez prejavov koreňového dráždenia, artrózu bedrových a kolenných kĺbov I. stupňa bez výraznejšieho funkčného obmedzenia, syndróm dráždivého kašľa a poruchu bunkovej imunity nezávažného stupňa, pričom miera poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 30% je u navrhovateľky maximálna pri uvedenom zdravotnom postihnutí.

V doplnujúcom odbornom vyjadrení zo dňa 6.11.2015 na základe dožiadania súdu aj pre zaujatie stanoviska k otázke pľúcneho ochorenia navrhovateľky posudkový lekár Sociálnej poisťovne ústredie Bratislava po vyhodnotení nových lekárskeho nálezov a to vyšetrenia na FBLR ambulancii zo dňa 7.10.2014 a 14.8.2015, ortopedického vyšetrenia zo dňa 16.3.2015 a 31.7.2015, denzitometrického vyšetrenia zo dňa 1.7.2015, imunoalergologického vyšetrenia zo dňa 9.9.2015, pneumo-alergologického vyšetrenia zo dňa 29.6.2004, 4.10.2005, 5.10.2005, 11.1.2007, 20.2.2007 a 7.9.2015 konštatoval, že nie je možné navrhovateľku uznať za invalidnú pre jej pľúcne ochorenie, resp. ochorenie priedušiek, nakoľko všetky dokladované pľúcne ako aj imunoalergologické vyšetrenia od roku 2004 až do 9.9.2015

hodnotia ako hlavné ochorenie syndróm dráždivého kašľa, ktorý je symptomatickou diagnózou inak nevysvetliteľných prejavov. Spirometria je opakovane potvrdená ako normálna, v medziach fyziologickej normy, navrhovateľka nemá ani obštrukčnú ventilačnú poruchu ani respiračnú insuficienciu. Poukázal na to, že dlhodobá alergická nádcha, alergia na chlad, opakované zápaly dýchacích ciest nie sú posudkovo významné z hľadiska posudzovania invalidity a podmieňujú iba dočasnú práceneschopnosť v akútnom štádiu. Denzitometrické vyšetrenie z 1.7.2015 potvrdzuje mierny stupeň zníženia hustoty kostí v pásme osteopénie, zrednutie kostí navrhovateľky nie je posudkovo významné a je normálne v rámci jej vekovej skupiny. Uviedol, že posudkovo významné z hľadiska posudzovania invalidity je až pásmo osteoporózy, s komplikáciami patologických zlomenín. Vyšetrenia pohybového systému navrhovateľky z roku 2015, fyziatricko-balneologicko-rehabilitačné vyšetrenia z roku 2015 dokumentujú už posudkovo zohľadnené ochorenia a to zdĺhavý bolestivý syndróm chrbta v drienkovo-krížovej oblasti, bolesti v bedrových a kĺbových zhyboch obojstranne, stav po úrazoch v minulosti, pričom ide o chronické, zdĺhavé a s pokročilejším vekom obvyklé ťažkosti. Posudkový lekár potvrdil stanovené rozhodujúce zdravotné postihnutie u navrhovateľky, ktorým je obmedzenie pohybu v pravom zápästnom kĺbe závažnejšieho stupňa 2. na dominantnej končatine podľa kapitoly XV. oddiel G, položka 19.b.2. prílohy č. 4 zákona č. 461/2003 Z.z. s mierou poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť 20%, s navýšením percentuálnej miery o 10% pre ostatné ochorenia. Podľa záveru posudku žiadny z doložených lekárskeho nálezu nie je dôvodom k zmene posudkových záverov z predchádzajúcich posúdení zdravotného stavu navrhovateľky.

Vychádzajúc z uvedeného neboli pochybnosti o aké dôkazné prostriedky odporkyňa oprela svoje rozhodnutie a odvolací súd zhodne s názorom krajského súdu dospel k záveru, že odporkyňa riadne vyhodnotila dokazovanie, ktoré vyústilo v správne zistený skutkový stav, z ktorého odporkyňa vychádzala pri svojom rozhodovaní. Ani odvolací súd nezistil v rozsahu podaného odvolania také pochybenia napadnutého rozhodnutia odporkyne, resp. konania, ktoré mu predchádzalo, ktoré by odôvodňovali jeho zrušenie, preto pokiaľ sa krajský súd stotožnil s jej právnym záverom, považoval tento jeho názor odvolací súd za správny.

Všetky navrhovateľkou v správnom konaní predložené lekárske správy (špecifikované v samotných posudkoch) boli zohľadnené posudkovými lekármi a podľa názoru odvolacieho súdu nepredstavujú dôkazy, ktoré by nasvedčovali existencii skutočnosti, ktorou by sa posudkoví lekári sociálneho poistenia neboli zaoberali, resp. ktoré by nasvedčovali inému rozsahu zdravotného poškodenia u navrhovateľky, ako bol v čase rozhodovania odporkyne ustálený (§ 250i O.s.p.) alebo by inak prijatý záver spochybňovali. Odvolací súd zdôrazňuje, že v konaní predložené posudky posudkových lekárov sú z hľadiska skutkového úplné, dostatočne podložené odbornými vyšetreniami a nálezmi nezávislých odborníkov, ako aj zdravotnou dokumentáciou, sú bez nejasností a vnútorných rozporov vo svojich záveroch. Pochybnosti navrhovateľky o tom, že jej zdravotný stav nebol v konaní správne posúdený, súd považoval za nedôvodné, vyvolané len jej subjektívnym presvedčením, čo však nezakladá relevantný dôvod na spochybenie správnosti skutkových zistení a záverov prijatých v konaní. Nebol preto v tomto štádiu konania daný dôvod na ďalšie dokazovanie.

Zdravotný stav navrhovateľky bol v konaní posudzovaný rôznymi posudkovými lekármi (aj za prítomnosti prísediaceho odborného lekára - ortopéda), ktorí dostatočne zrozumiteľne a presvedčivo vysvetlili závery, ku ktorým dospeli pokiaľ ide o rozhodujúce zdravotné postihnutie i percentuálnu mieru poklesu jej schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť v aktuálnom čase. Odvolací súd nemá pochybnosti o správnosti týchto záverov, nakoľko tieto posudky sú zrozumiteľné, logické a bez rozporov.

K námietkam navrhovateľky odvolací súd pripomína, že s právnym poriadkom, konkrétne so zákonom o sociálnom poistení je na účely invalidity oprávnený posudzovať zdravotný stav posudkový lekár. V prejednávanej príhode je zrejmé, že posudkoví lekári posúdili zdravotný stav navrhovateľky na základe všetkých odborných nálezu, ktoré mali k dispozícii, a tieto riadne vyhodnotili a svoje závery náležite zdôvodnili, pričom v konaní sa nepreukázali skutočnosti (a navrhovateľka takéto ani nekonkretizovala) vyvolávajúce objektívne pochybnosti o ich odbornosti resp. predpojatosti v konkrétnej veci, preto odvolací súd nezistil ani dôvod na prípadné ďalšie dokazovanie.

V tejto súvislosti treba zdôrazniť, že súd prvého stupňa (potom, čo navrhovateľka v čase posudzovania jej zdravotného stavu pred posudkovým lekárom v zmysle poučenia opakovane prehlásila, že predložila všetky odborné lekárske nálezy a iné lekárske správy nemá a aj napriek tomu v priebehu súdneho preskúmavacieho konania predkladala ďalšie lekárske správy a nálezy) poskytol navrhovateľke podľa názoru odvolacieho súdu dostatok možností dokladovať svoj zdravotný stav a na základe jeho pokynov (potom, čo bol zdravotný stav navrhovateľky už predtým dvakrát posudzovaný v správnom konaní) nariadil ho v priebehu súdneho konania opätovne posúdiť.

V tejto súvislosti je potrebné pripomenúť, že lekárska posudková činnosť dôchodkového poistenia v zmysle ust. § 153 ods. 3 písm. a/ zákona o sociálnom poistení zahŕňa posudzovanie dlhodobého nepriaznivého zdravotného stavu a pokles schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť, čo zodpovedá prijatému záveru posudkových lekárov. Navrhovateľka ani neskoršími predloženými listinnými dôkazmi nespochybnila, že jej zdravotný stav v čase jeho posudzovania a vydania napadnutého rozhodnutia neodôvodňoval mieru poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť umožňujúcu priznanie invalidity.

Pokiaľ by sa však zdravotný stav navrhovateľky podstatne zhoršil, resp. by došlo k inej zmene zdravotného stavu v dôsledku nových zdravotných postihnutí, môže navrhovateľka opätovne požiadať o preskúmanie miery poklesu schopnosti, alebo o zmenu rozhodujúceho postihnutia a stanovenia novej miery poklesu schopnosti vykonávať zárobkovú činnosť.

Na základe uvedeného dospel odvolací súd k záveru, že krajský súd dôvodne považoval rozhodnutie odporkyne za vydané v súlade so zákonom a dôvodne odvolaniu navrhovateľa nevyhovel. O zákonnosti takéhoto postupu nemal pochybnosti ani Najvyšší súd Slovenskej republiky a preto jeho rozsudok ako vecne správny podľa § 219 O.s.p. potvrdil.

O trovách odvolacieho konania rozhodol Najvyšší súd Slovenskej republiky podľa § 250k ods. 1 v spojení s § 250l ods. 2 a § 224 ods. 1 O.s.p. tak, že ich náhradu navrhovateľke nepriznal, pretože v odvolacom konaní nebola úspešná.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok .